

Důvodová zpráva

k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2012

Obecná část

Návrh zákona o státním rozpočtu legislativně zabezpečuje základní dokument finanční a rozpočtové politiky vlády České republiky. Finanční a rozpočtová politika vlády České republiky na rok 2012 je podrobně popsána ve „Zprávě k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2012“, která je součástí doprovodného materiálu, číselně je pak doložena i dalšími podkladovými materiály.

Návrh státního rozpočtu na rok 2012 je předkládán jako schodkový v objemu příjmů 1 084,7 mld. Kč a v objemu výdajů 1 189,7 mld. Kč.

Příjmy státního rozpočtu jsou tvořeny zejména z daní, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a nedaňovými příjmy včetně kapitálových. Za nedaňové příjmy se od roku 2012 považuje také 25 % výnosu cel, který podle práva Evropské unie zůstává ponechán členským státům na úhradu nákladů spojených s jejich výběrem. Součástí příjmů státního rozpočtu jsou dále peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu Evropské unie na realizaci politik Evropské unie, tj. zejména prostředky ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského záručního fondu, Evropského rybářského fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Dále příjmem státního rozpočtu jsou prostředky z finančních mechanismů EHP/Norsko a programu švýcarsko-české spolupráce svěřené České republice na základě mezinárodních smluv.

Výdaji státního rozpočtu jsou zejména výdaje organizačních složek státu včetně příspěvků příspěvkovým organizacím, které zabezpečují funkce státu, dotace a příspěvky krajům a obcím, státním fondům, dotace podnikatelským subjektům, nestátním neziskovým organizacím a výdaje související s dluhovou službou. Součástí výdajů státního rozpočtu jsou i odvody peněžních prostředků vlastních zdrojů Evropské unie, prostředky na zajištění předfinancování u výdajů, které jsou spolufinancovány ze zdrojů Evropské unie nebo finančních mechanismů EHP/Norsko, popř. z programu švýcarsko-české spolupráce a podíly státního rozpočtu na financování těchto výdajů.

Návrh zákona je v souladu s vyhlášenými mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky a je rovněž v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Dopady na státní rozpočet se neuvádějí, což vyplývá z charakteru zákona. Při aplikaci Obecných zásad pro ohodnocení dopadů regulace (RIA) podléhá tento zákon zvláštnímu režimu podle výjimky uvedené v čl. 3 těchto zásad.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, její slučitelnosti s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Oblast tvorby státního rozpočtu není právem EU upravena. Dodržování závazků plynoucích z práva EU se projevuje v číselném vyjádření návrhu.

Zvláštní část

K § 1:

Státní rozpočet se navrhuje se schodkem ve výši 105 mld. Kč. V navrhovaném ustanovení jsou obsaženy základní údaje o příjmech a výdajích státního rozpočtu a jeho finančních vztazích k rozpočtu Evropské unie, rozpočtům krajů, obcí a hl. m. Prahy.

Součástí finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtu Evropské unie jsou jím přijímané peněžní prostředky z rozpočtu Evropské unie a odvody peněžních prostředků vlastních zdrojů Evropských společenství.

Výdaje na programové financování jsou i v roce 2012 stanoveny jako průřezový ukazatel v příloze č. 4, a to jedním číslem pro kapitolu.

Součástí návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2012 jsou finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům krajů, obcí a hl. m. Prahy.

Obsahem finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům krajů je příspěvek na výkon státní správy. Ve finančních vztazích státního rozpočtu k rozpočtům obcí jsou obsaženy příspěvek na školství, dotace na vybraná zdravotnická zařízení, příspěvek na výkon státní správy, dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím. Finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtu hl. m. Prahy obsahuje příspěvek na školství a příspěvek na výkon státní správy.

Na základě ustanovení § 4 odst. 5 zákona č. 58/1995 Sb. je pro Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. stanovena výše pojistné kapacity a rovněž výše dotace ze zdrojů státního rozpočtu pro doplnění pojistných fondů.

K § 2:***K odstavci 1:***

Předmětné ustanovení se navrhuje pro případy, kdy se následky povodní roku 2002 a 2006 nestihnou napravit do konce roku 2011. Jedná se o zůstatky nevyčerpaných mimořádných účelových finančních prostředků, které byly poskytnuty krajům a obcím dle rozhodnutí vlády České republiky na řešení povodňových škod vzniklých v roce 2002 a 2006 a na nová protipovodňová opatření. Ministr financí se zmocňuje zajistit, aby kraje a obce, pokud mají tyto prostředky na svých bankovních účtech, si je ponechaly a použily je v roce 2012 k účelům, na které byly určeny. Jedná se také o prostředky, které byly poskytnuty na základě zákona č. 382/2009 Sb., o státním dluhopisovém programu na částečnou úhradu nákladů spojených s odstraněním následků škod způsobených záplavami a povodněmi v červnu a červenci 2009 a v roce 2010, ve znění pozdějších předpisů, na řešení povodňových škod vzniklých v letech 2009 a 2010, které nebyly vyčerpány v letech 2009 až 2011.

K odstavci 2:

V roce 2011 se očekává nedočerpání účelových prostředků vyčleněných zvláštními zákony na vyjmenovaný účel. V zájmu zajištění plynulého financování se navrhuje, aby mohly být o prostředky nespotřebované v roce 2011 zvýšeny závazné ukazatele kapitoly Operace státních finančních aktiv.

K odstavci 3:

Tento převod je uložen v § 36 odst. 3 zákona o rozpočtových pravidlech. Vyčíslené prostředky, resp. výše kladného salda důchodového pojištění, budou jako výdaj kapitoly Všeobecná pokladní správa rozpočtově zařazené na položku rozpočtové skladby 5318-neinvestiční transfery prostředků do státních finančních aktiv a bankovním převodem poukázány ve prospěch příjmového účtu kapitoly Operace státních finančních aktiv jako „Ostatní příjmy kapitoly Operace státních finančních aktiv“ rozpočtově zařazené na podseskupení položek rozpočtové skladby 411-neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně. Navazující financující operací (spočívající v převodu prostředků z financujícího účtu kapitoly Operace státních finančních aktiv nazvaného „Financování ze státních finančních aktiv“ ve prospěch „zvláštního účtu rezervy pro důchodovou reformu“) budou tyto prostředky převedeny do státních finančních aktiv.

K § 3:

Součástí zákona o státním rozpočtu je příloha „Závazná pravidla poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích v roce 2012 a způsobu kontroly jejich využití“. Důvodem pro to je ustanovení § 46 odst. 5 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), které stanoví, že „Vláda připraví každoročně závazná pravidla poskytování finančních příspěvků a způsobu kontroly jejich využití, která jsou přílohou státního rozpočtu.“.

K § 4:

Součástí zákona o státním rozpočtu je příloha „Závazná pravidla poskytování finančních prostředků v oblasti vod v roce 2012 a způsobu kontroly jejich užití.“ Důvodem pro to je ustanovení § 102 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), které stanoví, že „Vláda připraví každoročně závazná pravidla poskytování finančních prostředků a způsobu kontroly jejich užití, která jsou přílohou státního rozpočtu.“.